ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΟΦΟΙ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΙ

Η ΠΡΩΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΤΟΥ ΕΔΙΣΟΝ

Ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς ἐφευρέτης Ἔδισον ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ἀφηρημένους τοῦ κόσμου. Κάποτε ὁ Ἔδισον διατηροῦσε ἰδιόκτητο ἐργοστάσιο, στὸ ὁποῖο εἰργάζοντο καὶ γυναῖκες. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς τοῦ ἔκαμε τόση ἐντύπωσι γιὰ τὴν ὡμορφιά της, ὥστε δὲν ἐδίστασε νὰ τῆ ζητήσῃ σὲ γάμο. Ἐκείνη ἐδέχθη φυσικὰ καὶ δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ ὁ γάμος. Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς ὁ Ἔδισον πῆρε τὴ γυναίκα του καὶ τὴν ὡδήγησε στὸ σπίτι του. Μόλις ἐμπῆκαν ὅμως στὴ νυφικὴ παστάδα, ἐζήτησε ἀπὸ τὴ σύζυγό του νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ λείψῃ γιὰ λίγες στιγμὲς στὸ σπουδαστήριό του, ὅπου ἦταν ἀνάγκη νὰ ρίξῃ μιὰ ματιὰ σὲ κάποιο σπουδαιότατο πείραμα, ποὺ ἐκτελοῦσε ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες. Ἡ ὥρα ὅμως περνοῦσε καὶ ὁ Ἔδισον δὲν φαινόταν. Ἡ νύφη στὴν ἀρχὴ ἀνησύχησε. Ἔπειτα ἄρχισε νὰ κλαίῃ, φοβουμένη μήπως συνέβη κανένα δυστύχημα στὸ σύζυγό της. Μόλις ἐσήμαναν μεσάνυχτα, ἡ πόρτα ἄνοιξε τέλος καὶ μπῆκε ὁ ἄντρας της χαμογελῶντας ἀπὸ εὐχαρίστησι. Τὰ μανίκια του ἦσαν καταλερωμένα ἀπὸ διάφορα ὀξέα, ἀλλὰ τὸ πρόσωπό του φωτιζόταν ἀπὸ ἱκανοποίησι.

Ποιὸς ἦταν λοιπὸν ὁ λόγος τῆς ἀργοπορίας του; Ὁ Ἔδισον εἶχε μπῆ στὸ σπουδαστήριό του μὲ σκοπὸ νὰ μείνῃ ἐκεῖ μονάχα λίγα λεπτά. Μόλις ὅμως ἄρχισε τὴ δουλειά του, ἀφοσιώθηκε τόσο στὰ πειράματά του, ὥστε ξέχασε καὶ ὥρα καὶ γυναῖκα καὶ τὰ πάντα. Μόλις σκοτείνιασε, ἄναψε τὸ γκάζι κ' ἐξακολούθησε ἀτάραχος τὴν ἐργασία του. Κάποιος φίλος του ὅμως, ποὺ τοῦ εἶχε χρησιμεύσει ὡς μάρτυρας στὸ γάμο, γυρίζοντας κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἀπ' τὸ θέατρο καὶ περνῶντας μπρὸς ἀπ' τὸ ἐργαστήριο τοῦ Ἔδισον, εἶδε τὰ παράθυρα φωτισμένα. Ἐπειδὴ δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ, μπῆκε μέσα καὶ βρῆκε τὸ φίλο του σκυμμένο στὴν ἐργασία του.

— Τί κάνεις ἐδῶ τέτοια ὥρα; τὸν ρώτησε μὲ κατάπληξι.

— Ἔ, καὶ τί ὥρα εἶνε;

— Τί ὥρα εἶνε; Μεσάνυχτα!...

— Μπᾶ; Δὲν πειράζει ὅμως, γιατὶ τὴ νύχτα ἐργάζομαι καλύτερα. Ἔχω, βλέπεις, περισσότερη ἡσυχία.

— Κι' ἡ γυναῖκα σου;

— Ἄ! Θεέ μου! Ἔχεις δίκηο! Ἀπὸ τὶς ἑφτὰ τὸ ἀπόγευμα εἶμαι παντρεμένος!... Τί ἀφηρημάδα!... Ἂν δὲν ἐρχόσουν ἐσύ, δὲν ξέρω κ' ἐγὼ ποιὰ ὥρα θὰ γύριζα στὸ δωμάτιό μου, ἴσως κατὰ τὰ ξημερώματα. Τί τὰ θέλεις ὅμως, τὸ πείραμα εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία....

Σὲ λίγες στιγμὲς ὁ Ἔδισον βρισκόταν, ὅπως εἴπαμε, κοντὰ στὴ γυναίκα του, στὴν ὁποία διηγήθηκε ἀφελέστατα τὴν περιπετειά του.

Κ' ἐκείνη, μόλις ἄκουσε τὶς ἐξηγήσεις του, ἀναγκάστηκε νὰ τὸν συγχωρήσῃ.....

χισε μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ τὴ συγκίνησι:

— Πέστε μου κ' ἐσεῖς πῶς μ' ἀγαπᾶτε... Αὐτὸ μόνο ζητῶ ἀπὸ σᾶς, μὴ μοῦ τὸ ἀρνηθῆτε... Εἶμαι τόσο ἐρωτευμένος!... Μὴ μοῦ πῆτε ὄχι, σᾶς ἱκετεύω!...

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἄνοιξε ἀπότομα ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ὁ Πονταράκ.

Ὁ Ἐμεράντ τάχασε. Θὰ ἐπακολουθοῦσε λοιπὸν δρᾶμα τιμῆς. Μὰ ὁ Πονταράκ ὥρμησε πρὸς τὸν μαρκήσιο μ' ἀνοιχτὲς ἀγκᾶλες φωνάζοντας:

— Κύριε μαρκήσιε, ἄκουσα τὰ τελευταῖα σας λόγια κ' ἐμάντεψα ἀμέσως τί ζητᾶτε ἀπ' τὴ γυναίκα μου. Ἡ αἴτησίς σας μᾶς τιμᾶ... Μπράβο!... Ἔξοχα!... Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἡ Ματθίλδη σᾶς ἀνήκει, ἔχετε τὸ λόγο μου... Σταματῆστε τὸ χτυποκάρδι σας... Σᾶς τὴ δίνω καὶ σᾶς δίνω καὶ τὴν εὐχή μου νὰ ζήσετε εὐτυχισμένοι!...

Ὁ Ἐμεράντ θέλησε νὰ διαμαρτυρηθῆ, νὰ φωνάξῃ ὅτι δὲν ἤθελε γιὰ γυναίκα του τὴν ἄσχημη γεροντοκόρη, ἀλλὰ εἶχε πιαστεῖ στὴν παγίδα, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ. Τί νὰ πῆ, πῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὰ λόγια του, τὴν ταραχή του, τὸ κοκκίνισμα τῆς Μαρίας;

Τὴν ἄλλη μέρα ὅλη ἡ συνοικία τοῦ Σαὶν Ζερμαὶν εἶχε κυριολεκτικὰ ἀναστατωθῆ ἀπὸ τὴν εἴδησι τοῦ προσεχοῦς γάμου τοῦ μαρκησίου Ἐμεράντ ντὲ Γκρανσέὺ καὶ τῆς δεσποινίδος Ματθίλδης ντὲ Πονταράκ. Ὁ τραγικὸς αὐτὸς γάμος ἔγινε μὲ μεγάλη πομπὴ τὴν ἑπομένη Κυριακή... Ὁ μαρκήσιος Ἐμεράντ εἶχε τὴν ὄψι προβάτου ἀγομένου εἰς τὸ σφαγεῖον!... Ὁ Πονταράκ ἀκτινοβολοῦσε... Ἡ Ματθίλδη ἔστεκε περήφανη σὰν ταβανόσκουπα! Κι' ἡ Μαρία Πονταράκ, ἡ ἄτυχη Μαρία, μὲ μεγάλο κόπο συγκρατοῦσε τὰ δάκρυά της....

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΪΑΝ ΤΟΥ 1912-13

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Πῶς σκοτώθηκε ὁ συνταγματάρχης Παπακυριαζῆς. Τὰ ὀλέθρια κανεύρια καὶ στιλβοντα γαλόνια του. Ἡ συγκίνησις τοῦ Μανουσογιαννάκη. Ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ Μουτούση. Πῶς ἐξετελέσθη μιὰ ρητὴ διαταγὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, κλπ.

Μιὰ ἀπὸ τὶς σοβαρώτερες ἀπώλειες τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸ πόλεμο τοῦ 1912—13, ἦταν καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ διοικητοῦ τοῦ 4ου πεζικοῦ συντάγματος Παπακυριαζῆ.

Τὴν ἴδια μέρα ποὺ ἔγινε ἡ μάχη τοῦ Λαχανᾶ, ὁ γενναῖος συνταγματάρχης εἶχε στεῖλει τὸν ὑπηρέτη του νὰ τοῦ φέρῃ ἀπὸ τὶς ἀποσκευὲς ἕνα κανεύριο καπέλλο. Ὅταν τὸ ἐφόρεσε μὲ καμάρι καὶ ἄστραψαν τὸ χρυσὰ σειρήτια του, ἀνέβηκε σὲ μιὰ ραχούλα, μαζὶ μὲ τὸν ὑπασπιστή του, περιμένοντας τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης. Οἱ Βούλγαροι εἶχαν ἐπιχειρήσει ἐκείνη τὴν ὥρα μιὰ λυσσώδη ἐπίθεσι καὶ οἱ δικοί μας στὴν ἀρχὴ φάνηκαν νὰ κλονίζωνται. Εὐτυχῶς ὅμως στὸ πιὸ κρίσιμο σημεῖο τοῦ ἀγῶνος διέταξε τοὺς ἄντρες του νὰ κάμουν ἀντεπίθεσι, κ' ἔτσι οἱ Βούλγαροι ἀνέκοψαν τὴν ὁρμή τους καὶ σὲ λίγο ἀναγκάστηκαν νὰ τραποῦν εἰς φυγήν. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ὁ Παπακυριαζῆς ἀναστηρώθηκε ἀπὸ τὴ θέσι του, ὅπου ἔμενε προσκολλημένος, γιὰ νὰ ἰδῆ καλύτερα τὴ φυγὴ τῶν ἐχθρῶν. Ἡ λάμψις ὅμως τῶν κανεύριων γαλονιῶν τοῦ καπέλλου του τὸν ἐπρόδωσε. Μιὰ σφαίρα τὸν χτύπησε καὶ ὁ συνταγματάρχης ἔπεσε ἀμέσως νεκρός.

Ὅταν ἀνηγγέλθη στὸ διοικητὴ τῆς 1ης Μεραρχίας, Μανουσογιαννάκη, ὁ θάνατος τοῦ Παπακυριαζῆ, ὁ μέραρχος συγκινήθηκε βαθειὰ καὶ ψιθύρισε:

— Ἔχασα τὸ στήριγμα τῆς Μεραρχίας μου!...

Ἀμέσως δὲ ἔτρεξε στὸ μέρος ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ ἥρωος, ἔσκυψε ἀποπάνω του γιὰ πολλὴ ὥρα καὶ τὸν ἐθρήνησε βαθειὰ, σιωπηλά, συγκινητικά...

***

Γιὰ τὸν τότε ὑπολοχαγὸ τοῦ μηχανικοῦ Μιχαὴλ Μουτούση, ὁ ὁποῖος ἄφησε ὄνομα στὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸ πόλεμο, διηγοῦνται τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο:

Σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ βορειότερα σημεῖα τῆς ὁδοῦ Δεμὶρ-Ἰσάρ — Τζουμαγιᾶς ὑπῆρχε μιὰ γέφυρα, τὴν ὁποίαν ἀνετίναξαν οἱ Βούλγαροι, κατὰ τὴν ὑποχώρησί τους, ὅπως ἄλλωστε τὸ εἶχαν καὶ συνήθεια.

Ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, μὴ θέλοντας νὰ ἀνακοπῆ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο ἡ ραγδαία προέλασις τοῦ στρατοῦ μας, διέταξε νὰ ξαναστηθῆ ἀμέσως τὸ γεφύρι. Αὐτὸ ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ μὲ κανέναν τρόπο, γιατὶ ἡ θέσις ἐκείνη ἦταν ἐκτεθειμένη στὸ πῦρ τῶν ἐχθρῶν, οἱ ὁποῖοι κατεῖχαν τὰ γύρω ὑψώματα. Γιὰ νὰ ἐπισκευασθῆ τὸ γεφύρι καὶ νὰ περάσῃ ἀποπάνω τὸ πυροβολικό, ἔπρεπε νὰ γίνῃ μάχη προηγουμένως καὶ νὰ ἐκτοπισθοῦν οἱ Βούλγαροι. Ὅταν ὁ βασιλεὺς εἰδοποιήθηκε γιὰ τὴν ὑπερβολικὴ δυσκολία τῆς πραγματοποιήσεως τῆς διαταγῆς του, ἠρκέσθη νὰ ἐπαναλάβῃ μὲ ἐντονώτερο ὕφος τὰ λόγια του:

— Ἀπαιτῶ νὰ στηθῆ τὸ γεφύρι μὲ κάθε θυσία!...

Τότε ὁ ὑπολοχαγὸς Μουτούσης ἐχωρέτησε στρατιωτικὰ τὸν ταγματάρχη του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἂν μοῦ δώσετε ἄντρες ἀποφασισμένους καὶ νὰ αἰχμαλωτισθοῦν καὶ νὰ σκοτωθοῦν ἀκόμη μαζύ μου, τὸ γεφύρι θὰ στηθῆ!

Ἡ αἴτησίς του ἐξεπληρώθη καὶ τὸ γεφύρι σὲ λίγη ὥρα ἦταν στημένο...